

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te BERLAAR

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 10165
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Elisabeth LENS
Adres Pastorijsstraat 3 - 2590 BERLAAR
Telefoon 03-482.41.93
Fax 03-464.27.76
E-mail vbs.berlaar@skynet.be
Website www.vrijebasisschoolberlaar.be

Bestuur van de instelling VZW Vrije Basisscholen Zusters Berlaar
Adres Markt 13 - 2590 BERLAAR

Scholengemeenschap Vrije Basisscholen van de zusters van
Adres Ballaarweg 1 - 2590 BERLAAR
CLB Vrij CLB Het Kompas
Adres Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN

Dagen van het doorlichtingsbezoek 31/05/2013, 03/06/2013, 04/06/2013, 06/06/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 06/06/2013
Datum bespreking verslag met de instelling 21/06/2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Hilde Reyniers
Teamleden Hilde De Vleeschouwer
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	12
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	14
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Professionalisering	15
4.1.1 Aanvangsbegeleiding	15
4.1.2 Deskundigheidsbevordering	16
4.2 Begeleiding	16
4.2.1 Leerbegeleiding	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
6.1 Wat doet de school goed?	21
6.2 Wat kan de school verbeteren?	21
6.3 Wat moet de school verbeteren?	21
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	22
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	22
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	22

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Vrije Basisschool 'Heilig Hart van Maria' ligt in het centrum van Berlaar. Ze is één van de twee vrije basisscholen in deze gemeente. De school is gelegen op dezelfde campus als het secundair onderwijs en rekruteert vooral leerlingen uit de onmiddellijke omgeving. De leerlingenpopulatie telt weinig anderstalige leerlingen, maar de school heeft wel tal van kinderen met ontwikkeling- en leermoeilijkheden. Naast leerkrachten die al meerdere jaren deel uitmaken van het schoolteam zijn er recent veel nieuwe leerkrachten die vervangingen opnemen in de school. De directeur is al verschillende jaren werkzaam in de school.

De onderwijsinspectie onderzocht binnen haar erkenningsonderzoek in beide afdelingen de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. De kleuterafdeling komt tegemoet aan haar inspanningsverplichting voor de onderzochte leergebieden. De lagere afdeling voldoet aan de resultaatsverplichting voor Nederlands, maar niet voor wereldoriëntatie.

In de kleuterafdeling werken leerkrachten thema's uit die aansluiten bij de leef- en de belevingswereld van de kleuters. De leerkrachten plannen een geïntegreerd aanbod waarin zij doelgericht invulling geven aan de verschillende domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie. De klaspraktijk garandeert dat het aanbod vrij volledig, evenwichtig en gevarieerd is. De leerkrachten scheppen een rijk talig milieu waar kleuters veel kansen krijgen tot verwoorden. De kleuters worden uitgedaagd tot beleven en exploreren met gevarieerde materialen in de verrijkte hoeken. De leerkrachten besteden veel aandacht aan de ontluikende geletterdheid binnen de afdeling zodat de kleuters voldoende worden voorbereid voor het eerste leerjaar.

Om de verticale opbouw van Nederlands in de lagere afdeling te garanderen, vertrouwen de leerkrachten op de onderwijsleerpakketten. De school realiseert een evenwichtig en gevarieerd aanbod tussen en binnen de verschillende domeinen van het leergebied. Waar ze het wenselijk achten, doen de leerkrachten doordachte aanpassingen aan het aanbod. De school neemt bijkomende initiatieven om de kwaliteit van het spelling- en leesonderwijs te verhogen. De eerste positieve effecten hiervan zijn reeds zichtbaar in de leerlingresultaten. De klasleerkrachten evalueren de vorderingen van de kinderen zowel met methodegebonden als zelfgemaakte toetsen. Initiatieven als zelf- en peerevaluatie tonen de groei in het breder evalueren voor Nederlands en ook voor de minder meetbare aspecten van de taalverwerving. Zowel het aanbod als de evaluatiepraktijk voor het leergebied wereldoriëntatie voldoen niet aan de verwachtingen van de eindtermen en het leerplan. Het ontbreekt het leerkrachtenteam aan het nodige inzicht in de visie en de uitgangspunten van het leerplan en aan kennis over de te bereiken doelstellingen binnen de verschillende domeinen van het leergebied. De leerkrachten gebruiken zeer verschillend bronnenmateriaal en gaan daar autonoom naar eigen inzicht en goeddunken mee om. In de praktijk leidt dit tot een gebrek aan volledigheid, continuïteit en samenhang. De afspraken die het team jaren geleden vastlegde om het evenwicht binnen de thema's te bewaken en de graduele opbouw van inhoud te waarborgen, zijn volledig verwaterd en vormen niet langer het referentiekader. Valide en betrouwbare outputgegevens ontbreken. De leerlingen worden vooral geëvalueerd op kennis. De leerkrachten peilen te beperkt naar verworven inzichten, vaardigheden of attitudes van de verschillende domeinen van het leergebied. Het tekort voor dit leergebied geeft aanleiding tot het advies 'gunstig beperkt in de tijd' voor het erkenningsonderzoek in de lagere afdeling.

Voor haar kwaliteitsonderzoek ging de onderwijsinspectie na in welke mate de professionalisering van de leerkrachten en de leerbegeleiding van de leerlingen kwaliteitsvol verloopt. Binnen de professionalisering van leerkrachten focuste het onderzoek zowel op de aanvangsbegeleiding als op de deskundigheidsbevordering. De nieuwe leerkrachten kunnen rekenen op een degelijke ondersteuning. Een uitgebreide onthaalbrochure verduidelijkt de schoolwerking, de aanvangsbegeleiding en de verwachtingen van het schoolbestuur. Een mentor ondersteunt vanuit het schoolbestuur. De directeur houdt regelmatig klasbezoeken met bespreking. Ook de samenwerking met de parallelleerkrachten betekent voor de beginners een grote steun bij de organisatie en uitbouw van hun dagelijkse klaswerking.

De deskundigheidsbevordering is gebaseerd op een prioriteitenplan dat het beleidsteam jaarlijks opstelt. De teamnascholingen kaderen meestal binnen de verbeter- en vernieuwingsprojecten. De leerkrachten krijgen ruim de kans om individueel nascholing te volgen naar eigen interesse en behoeften. De multiplicatie hiervan beperkt zich doorgaans tot de collega's van eenzelfde leerjaar of graad. Leren van elkaar of uitwisselen van interne deskundigheden hebben nog groeikansen binnen het team.

De school kent een sterke leerbegeleiding. Vanuit een gefundeerde visie werkte het zorgteam een zorgpad uit, waarin de verschillende niveaus van leerbegeleiding duidelijk zijn omschreven. Het zorgteam gaat vraaggestuurd de leerlingen ondersteunen, zowel in de eigen klas als in de zorgklas. De school zorgt voor een duidelijke beeldvorming van de leerlingen op basis van observaties en toetsen. Analyse en overleg zijn de basis voor een gerichte bijsturing voor zwakkere en sterkere leerlingen. Alle gegevens over de zorgwerking zijn ter beschikking van het schoolteam via het digitale platform. De ondersteuning van de leerbegeleiding verloopt doeltreffend. Opvallend is de zorg die vrijwel alle leerkrachten besteden aan het creëren van een aangename en veilige leeromgeving in functie van het welbevinden van de leerlingen.

Uit het onderzoek van het algemeen beleid blijkt de werkwijze en gedrevenheid van het hele schoolteam om degelijk onderwijs aan te bieden. De school neemt de zorg voor haar kwaliteit ter harte. Zij verzamelt outputgegevens, analyseert en stuurt bij. De diepgang in de analyse ervan kan aan belang winnen met het oog op conclusies en bijstellingen op afdeling- en schoolniveau. De gezamenlijke doelgerichtheid binnen de school heeft nog groeikansen. De meeste leerkrachten focussen vooral op de eigen klaspraktijk en veel minder op de samenhang doorheen de school. Coaching, gerichte sturing en concrete opvolging van afspraken kunnen nog beter uitgewerkt worden.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de kleuterafdeling. Binnen deze afdeling is het draagvlak voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces op de ingeslagen weg verder te zetten en zelf de onderwijskwaliteit, mede op basis van de aanbevelingen in dit verslag, verder bij te sturen en te verbeteren of te borgen.

Voor de lagere afdeling formuleert de onderwijsinspectie een beperkt gunstig advies omwille van het tekort voor het leergebied wereldoriëntatie. Deze afdeling krijgt drie jaar de tijd om het aanbod en de evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie af te stemmen op het leerplan en te garanderen dat de leerlingen de eindtermen voor alle domeinen bereiken. De onderwijsinspectie vertrouwt op de verantwoordelijkheidszin van iedereen om de verwachtingen binnen de vooropgestelde termijn waar te maken. Zij wenst het team alle succes toe bij het realiseren van deze opdracht.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De verschillende domeinen van dit leergebied komen op een geïntegreerde wijze en evenwichtig aan bod. De leerkrachten creëren een talige leeromgeving met een doelgericht aanbod en taalstimulerende speelleermaterialen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De school bouwt een doelgerichte, thematische werking uit, waarbij wereldoriëntatie in een natuurlijke samenhang met de andere leergebieden aan bod komt. Exploreren, waarnemen en beleven vormen hierbij de basis voor ontwikkelen en leren.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leerkrachten plannen en bewaken hun aanbod vanuit een koepelgebonden referentiekader. De meeste leerkrachten hebben een jaarplan waar ze flexibel mee omgaan. Vanuit een weekplan stellen zij hun dagindeling samen met aandacht voor gevarieerde ervaringssituaties. Bij de planning is er veel overleg tussen de parallelle leerkrachten. Recent is het kleuterteam gestart met een digitaal agenda waarin zij naast de ontwikkelingsaspecten leerplandoelen aanduiden. De leerkrachten plannen hun activiteiten doelgericht, maar een overaanbod aan doelen bij sommige leerkrachten hypothekeert een effectieve werking. Enkele leerkrachten maakten in het verleden doelmatige hoekenfiches en fiches voor de weerkerende activiteiten. De actualiteitswaarde ervan en de doorgaande lijn binnen de kleuterafdeling hebben hier groeikansen. Voor Nederlands is het toetsen naar de volledigheid van het aanbod op basis van het leerplan onderwerp geweest van intern overleg, voor wereldoriëntatie nog niet. De planningsdocumenten en de sterke klaspraktijk garanderen dat het aanbod voor de verschillende domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie vrij volledig, evenwichtig en gevarieerd is.

De leerkrachten scheppen een rijk talig milieu voor de kleuters. De dagelijkse kringgesprekken verhogen de spreekdurf en -vaardigheid van de kleuters. De rijke woordenschat en het vlotte taalgebruik van de meeste kleuters zijn opvallend. De hoekenverrijking in functie van het thema nodigt uit tot handelen en verwoorden. Het team heeft een verticale opbouw gemaakt van de begripsvorming op basis van haar schoolpopulatie. In alle klassen is er een boekenaanbod dat aansluit bij het actuele thema. Toch zijn er nog mogelijkheden om naast de prentenboeken nog meer variatie te voorzien.

In alle klassen gaat er aandacht naar het gebruik van foto's, prenten en pictogrammen met het oog op de symboolontwikkeling. In de derde kleuterklas zijn er kansen om het klasbeeld ook te verrijken met letters en woorden. De school zet in op de ontwikkeling van de schrijfmotoriek. Vanuit groot motorische

bewegingen komen de kleuters stilaan tot het werken op papier. Bij de oudste kleuters stimuleren de leerkrachten de ontluikende geletterdheid door activiteiten te voorzien in functie van het klank- en letterbewustzijn. De gevarieerde thema's sluiten aan bij de jaarkring of zijn een bewuste keuze van de leerkrachten op basis van de interesses en de leefwereld van de kleuters. De leerkrachten geven kansen aan kleuters om hun wereldbeeld te verruimen. Veel informeel overleg geeft zicht op mekaars werking, maar er is nog geen inhoudelijke afstemming met het oog op een graduele opbouw van inhouden binnen dezelfde thema's. In de thema's komen de verschillende bestaansdimensies geïntegreerd aan bod. De klassen gaan regelmatig op verkenning in de schoolbuurt. In de klas is er voldoende kans om te onderzoeken en te experimenteren met gevarieerde materialen, zowel tijdens klassikale activiteiten als in de verrijkte hoekenwerking. De afspraken naar het gebruik van kalenders zijn aan actualisering toe. Opvallend zijn de mogelijkheden die leerkrachten bieden om ervaringen op te doen binnen het domein techniek.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leerkrachten zorgen voor een krachtige leeromgeving. De klasinrichting met uitdagende hoeken, materialen en opdrachten zorgt voor een aangenaam leefklimaat dat het spelen en leren van de kleuters ondersteunt. Binnen de afdeling is er een verticale opbouw in het werken met een keuzebord. Van jongs af aan leren kleuters keuzes maken en activiteiten plannen. Ook de leerkrachten voorzien op dit bord een aanbod op maat van de individuele kleuter. De parallelklassen organiseren regelmatig klasdoorbrekende activiteiten waarbij de kleuters samen genieten van een poppenspel of actief aan de slag gaan binnen doorschuifgroepen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

In de klassen zijn voldoende ontwikkelingsmaterialen om de leergebieden vorm te geven. De leerkrachten maakten een inventaris van alle materialen van hun klas. Zij wisselen onderling materialen uit en nodigen kleuters uit om materialen in verband met het thema mee te brengen. In de klassen zijn gezelschapsspelen en materialen in functie van de ontluikende geletterdheid. Het kleuterteam maakt gebruik van de computers met internetverbinding en audioapparatuur om bij de kleuters het wereldbeeld te verruimen en een aantal elementaire ICT-vaardigheden te ontwikkelen. De hoekeninrichting geeft voldoende kansen voor kleuters om zich op een speelse wijze verder in het thema in te leven.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leerkrachten nemen initiatieven om de vorderingen van hun kleuters gericht te observeren of te toetsen. Het zorg- en beleidsteam stelden analyselijsten samen op basis van het kindvolgsysteem om de kleuters met verhoogde zorg nog beter in beeld te krijgen en gericht te kunnen bijsturen. In de derde kleuterklas neemt de school een genormeerde schoolrijpheidstest af.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De klasleerkrachten scheppen een krachtig klasklimaat waar kleuters zich al spelend ontwikkelen. Zij breiden de woordenschat van de kinderen uit op basis van hun beginsituatie. Bij kleuters met taalmoeilijkheden wordt nieuwe woordenschat vooraf aangebracht als voorbereiding op klasactiviteiten. Bij verhoogde zorg kunnen klasleerkrachten beroep doen op klasinterne – of externe ondersteuning van het zorgteam.

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

De leerkrachten creëren een veilig klimaat waar de kleuters zich geborgen voelen en zich op eigen tempo kunnen ontwikkelen. De kleuterafdeling organiseert integratieactiviteiten met de lagere afdeling om de overgang van de kleuterschool naar het eerste leerjaar te versoepelen.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate. Het consequent gebruik van de onderwijsleerpakketten garandeert een doelgericht, evenwichtig en gradueel opgebouwd aanbod. De school beschikt over outputgegevens die de doeltreffendheid van haar aanpak voor Nederlands aantonen. De leerbegeleiding ondersteunt in belangrijke mate de realisatie van de leerplandoelen en is erop gericht om bij alle leerlingen een zo groot mogelijke leerwinst te maken.

Curriculum	Vanuit de vaststelling dat de resultaten op genormeerde toetsen lager waren dan verwacht, koos het team van de lagere afdeling recent voor nieuwe onderwijsleerpakketten voor taal en spelling. De leerkrachten maakten een vergelijking van een onderwijsleerpakket met het vernieuwd leerplan en vertrouwen op de volledigheid van het aanbod. De leerkrachten volgen de onderwijsleerpakketten vrij systematisch en waar ze het nodig vinden, passen ze het voorgestelde aanbod aan. De doordachte toevoegingen of wijzigingen betekenen een meerwaarde voor de taalontwikkeling van de leerlingen. De jaarplannen geven een overzicht van het taalaanbod per thema voor de verschillende domeinen. Het team voert een digitaal agenda in waarin het verwijst naar de leerplandoelen, methodedoelen en/of eindtermen. Bij sommigen belemmert een overaanbod aan doelen de doelgerichtheid. Zowel in het aanbod als in de evaluaties heeft het team aandacht voor de verschillende domeinen van het leergebied.
Onderwijsaanbod	De klassen gaan regelmatig op bibliotheekbezoek of ontlene boekenpakketten en in alle klassen is er een ruim eigen boekenaanbod. De leerkrachten stimuleren het lezen en dit krijgt nog een extra impuls tijdens de voorleesweek en de jeudboekenweek. Voor het technisch lezen organiseren de leerkrachten klasinterne niveaugroepen. Van in de tweede graad besteden de leerkrachten wekelijks tijd aan begrijpend lezen via actuele, informatieve teksten.
Referentiekader	
Planning	
Evenwichtig en volledig	
Samenhang	
Brede harmonische vorming	
Actief leren	

In de school gaat veel aandacht naar spelling en taalsystematiek. Aan de klaswanden hangen ondersteunende infoplatten. Leerkrachten bezitten een ruim pakket bijkomend inoefenmateriaal voor taalbeschouwing en spelling. De leerkrachten hebben oog voor het aanleren van leerstrategieën. Stappenplannen en leerkaarten ondersteunen het proces. Er is voldoende samenhang binnen het leergebied en waar mogelijk leggen de leerkrachten ook het verband met onder meer wereldoriëntatie.

De leerkrachten stimuleren de leerlingen op een positieve en aangename wijze en creëren een goede werksfeer in de klas. De meeste leerkrachten geven de voorkeur aan een sterke sturing van het didactisch proces, waardoor in heel wat klassen weinig ruimte is voor actief leren en leerlingeninitiatief.

Curriculum	De meeste leerkrachten hebben oog voor korte instructies en gaan vlot over naar verlengde instructie en/of differentiatie. Vooral bij de jongste leerlingen maken de leerkrachten gebruik van het differentiatiemateriaal in de onderwijsleerpakketten. In de hogere leerjaren gebruiken de leerkrachten bijkomende materialen van verschillende bronnen. De leerkrachten organiseren gevarieerde werk- en groeperingsvormen. In de meeste klassen is er contractwerk, maar niveaudifferentiatie is hierbij nog geen verworvenheid. Enkele leerkrachten voorzien ook hoekenwerk.
Onderwijsorganisatie	
Onderwijstijd	
Klasmanagement	
Materieel beheer	Er zijn voldoende materialen aanwezig voor de realisatie van het leerplan. De leerkrachten zijn tevreden over het aanbod van de nieuwe onderwijsleerpakketten.
Uitrusting	
Leermiddelen	

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i> <i>Gericht op bijsturing</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Voor de evaluatie van de leerlingen maken de leerkrachten gebruik van observaties, methodetoetsen en zelfgemaakte toetsen naast genormeerde tests. De meeste leerkrachten gebruiken foutenanalyses van de genormeerde tests om van daaruit gericht bij te sturen. Een aantal leerkrachten doet aanzetten om ook de minder meetbare aspecten van taal aan de hand van vooropgestelde criteria te evalueren.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig / volledig</i> <i>Interne / externe communicatie</i>	De leerkrachten beoordelen niet steeds alle domeinen op het rapport. Het puntengewicht is verschillend voor de domeinen en kan wijzigen bij de verschillende perioden. Een puntenscore evalueert de leerling, zonder verder veel verbale toelichting. De leerlingen die ondersteund worden in de zorgklas krijgen een bijkomend verslag van wat opviel tijdens deze werkmomenten.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Zorg</i>	De zorgleerkracht ondersteunt zorgleerlingen klasintern en geeft nog bijkomende remediëring in de zorgklas. De vele recente wisselingen van de zorgleerkrachten bemoeilijken de continuïteit in de aanpak. Sterkere leerlingen krijgen in de klas aanvullende werkbladen met meer inzichtelijke oefeningen. Voor snelle leiders 'compacten' leerkrachten het spellingaanbod en voorzien ze aangepaste taken.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	De school zocht bewust naar nieuwe methoden om haar taalonderricht af te stemmen op de verwachtingen van het leerplan. Het team informeerde zich grondig over het aanbod en toetste een aantal onderwijsleerpakketten af aan het vernieuwd leerplan om uiteindelijk tot een gezamenlijk gedragen keuze te komen. Binnen de professionalisering zette de school vooral in op de kennis van de nieuwe eindtermen en leerplandoelen van taalbeschouwing. Enkele leerkrachten volgden een gerichte nascholing over diverse leesvormen.
Kwaliteitszorg	De school stelde een tijd geleden vast dat de leerlingenresultaten van genormeerde tests daalden voor begrijpend lezen en spelling. Zij koos voor nieuwe onderwijsleerpakketten op basis van het vernieuwde leerplan en stuurde haar werking bij. De verhoogde alertheid leidde al tot gemiddeld betere leerlingenresultaten. De resultaten van de koepeltest worden weinig diepgaand geanalyseerd. Om het technisch leesniveau te meten, baseert de school zich op een nieuwe normering voor de leerlingenresultaten en de leesboeken. De meeste leerlingen scoren volgens het gewenste resultaat.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Zij baseert haar onderwijs nog te weinig op de uitgangspunten van de eindtermen. Het aanbod is onevenwichtig en onvolledig. De verticale samenhang doorheen de lagere afdeling ontbreekt, waardoor er breuklijnen ontstaan.

Curriculum	Leerkrachten baseren zich op een grote verscheidenheid aan handleidingen, bronnenboeken en andere referentiekaders om het leergebied wereldoriëntatie invulling te geven.
Onderwijsaanbod	
Referentiekader	
Planning	Een aantal jaren geleden deed de school een poging om het schooleigen aanbod beter af te stemmen op de leerplandoelen. Ondertussen zijn deze afspraken verwaterd en is de doorgaande lijn verloren gegaan in de school. Er zijn momenteel hiaten en overlappingsen in het aanbod en is er geen zicht meer op de volledigheid op klas- en schoolniveau. Het evenwicht in het onderwijsaanbod wordt doorgaans niet bewaakt en niet alle domeinen komen in voldoende mate aan bod. Een duidelijke graduele opbouw tussen de leerjaren ontbreekt.
Evenwichtig en volledig	Intern zijn er goede, doch vooralsnog particuliere, aanzetten om een verbetering voor dit leergebied te realiseren. Sommige leerkrachten maken samen met de parallelcollega een jaarplan op basis van oude en nieuwe thema's. In hun dagplanning noteren leerkrachten doelen uit het leerplan en/of eigen lesdoelen. Enkele parallelleerkrachten bewaken de volledigheid van het doelenaanbod voor de eigen klas. De geleidelijke invoering van een digitaal agenda geeft de mogelijkheid tot een directe koppeling met de leerplandoelen.
Samenhang	Wereldoriëntatie wordt thematisch aangeboden in de klassen. De verschillende domeinen van het leergebied worden vrij apart behandeld en hypothekeren de multiperspectiviteit in de thema's. Diverse thema's zijn zeer kennisgericht met de focus op begrippen en feiten.
Brede harmonische vorming	
Actief leren	

De tijd- en ruimtekaders vertonen geen verticale opbouw in de school, worden weinig functioneel aangewend en zijn in sommige klassen verouderd. Historische tijd wordt door enkele leerkrachten bijzonder sterk beklemtoond. Actualiteit krijgt in de twee hoogste graden ruim aandacht door het intensief gebruik van kranten.

Techniek komt in bepaalde klassen opvallend weinig tot niet aan bod. De nieuwe eindtermen rond techniek zijn nog niet gekend in het team en nog niet geïntegreerd in de thema's. De school investeert in goede verkeersopvoeding, maar de periodieke aanpak ervan heeft nog groeikansen.

De school voert een actief milieubeleid. Zij organiseert heel wat acties voor een gericht afvalbeleid. In de schooltuin mogen leerlingen planten, zaaien en oogsten en de 'groene ridders' zorgen voor het verdere onderhoud en verzorgen de kippen en de konijnen. Het gezondheidsbeleid op school zet in op het stimuleren van een gezonde voeding, het voorkomen van rugklachten en moedigt veel sporten en bewegen aan.

Om het werkelijkheidsgehalte te verhogen, voorzien de leerkrachten gevarieerd didactisch materiaal en nodigen zij de leerlingen uit om materialen over het thema mee te brengen. De leerkrachten spelen in op een aanbod in de (ruime)omgeving. Zij ontlenen themakoffers, participeren aan workshops, nemen deel aan geleide wandelingen en bezoeken bedrijven in de buurt. Het inschakelen van externe deskundigen in de klaswerking heeft nog groeikansen. De computers worden regelmatig ingezet voor filmbeelden en presentaties. De leerlingen doen zelf geregeld onderzoekwerk aan de computers en in naslagwerken.

De leerkrachten hebben weinig zicht op de mogelijkheden van het klasbeeld met het oog op de transfer van leerinhouden. Het behandelde thema is soms niet gevisualiseerd en er zijn zelden verwijzingen naar eerdere ervaringen of thema's in klasbeeld.

Het leerlingeninitiatief heeft nog veel groeikansen bij de themawerking. Zelfontdekkend leren door beleven en onderzoek is nog geen verworvenheid in de meeste klassen. Enkele leerkrachten doen aanzetten in het gebruik van coöperatieve werkvormen. De leerkrachten streven ernaar om het groepswerk gestructureerd en efficiënt te laten verlopen, wat soms resulteert in een erg directieve aanpak. Wereldoriëntatie komt ook aan bod in het contractwerk.

Materieel beheer

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Een aantal leerkrachten geeft aan nood te hebben aan gevarieerd en hedendaags bronnenmateriaal.

De school ontleent geregeld veld- en fietskoffers bij externe instanties.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De leerkrachten maken zelf toetsen op basis van de aangeboden inhoud.

Daarbij gaat veel aandacht naar kennis. Het evalueren van inzichten, vaardigheden en attitudes is bijzonder beperkt. Een aantal leerkrachten heeft oog voor zelfevaluatie van leerlingen zowel mondeling als schriftelijk, maar breed evalueren is nog geen verworvenheid in de school.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De leerkrachten quoteren wereldoriëntatie door een puntentotaal voor hun kennistoetsen en in sommige klassen ook nog een score voor hun vaardigheden. Daarbij krijgt kennis een opvallend hoger puntengewicht dan de vaardigheden. Het puntengewicht van wereldoriëntatie tegenover de andere leergebieden is verschillend per rapportperiode.

Voor de leerlingen die pestgedrag vertonen is er een brief en vragenlijst bij het rapport van de leerling.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Zorg

Om leerlingen voor te bereiden op een toets brengen leerkrachten studeertechnieken bij. Daarbij hanteren sommige leerkrachten stappenplannen of voorzien ze een leerschriftje met kennisvragen over de behandelde inhoud. De leerlingen die nood hebben aan ondersteuning, onder meer voor het lezen van moeilijke teksten voor wereldoriëntatie, krijgen de nodige aandacht van de klasleerkracht of de zorgleerkracht die gaat 'preteachen'. De meerbegaafde leerlingen krijgen extra opdrachten of uitdaging van de klasleerkracht. Een aantal meerbegaafde leerlingen werkt projecten uit in de kangoeroeklas.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De nascholingen voor dit leergebied beperken zich tot een paar sessies rond techniek door enkele leerkrachten.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school baseert zich voor de aanvangsbegeleiding op de richtlijnen van het schoolbestuur. Het beleid wil dat nieuwe leerkrachten vlot en snel meedraaien in de schoolwerking. Tevens wil zij een zicht krijgen op het functioneren van deze leerkrachten en heeft hiervoor een vaste systematiek uitgewerkt. Schooleigen streefdoelen in het kader van de aanvangsbegeleiding zijn vooral praktisch gericht.

De school hanteert de onthaalbrochure van de scholengemeenschap, aangevuld met schoolspecifieke aspecten, om beginnende leerkrachten wegwijs te maken in haar werking. In het opvoedingsproject verduidelijkt zij de diepere betekenis van de opdracht als leerkracht. Het beleid geeft duidelijk de verwachtingen aan en instrueert beginners over pedagogisch- didactische aspecten. Zo verwacht zij dat er in de kleuterschool als referentiekader bij de planning gewerkt wordt met het koepeligen werkinstrument. In de lesvoorbereidingen van de nieuwe leerkrachten moeten wekelijks alle leerdomeinen evenwichtig aan bod komen. Een dagelijkse reflectie is uitgangspunt voor verdere bijsturing.

Een mentor is aangesteld op het niveau van het schoolbestuur om startende leerkrachten te ondersteunen. Hij geeft relevante informatie, verwijst door naar anderen voor specifieke ondersteuning, houdt (in)formele gesprekken over werkgerelateerde vragen en problemen, organiseert overlegmomenten in functie van ervaringsuitwisseling en houdt klasbezoeken bij de beginnende leerkracht. Een driejarentraject begeleidt de startende leerkrachten. Het schoolbestuur vraagt aan elke beginnende leerkracht om een persoonlijk ontwikkelingsplan op te maken om het eigen functioneren in kaart te brengen. De individuele nascholingsbehoeften worden besproken en een navormingsaanbod wordt voorzien.

De directeur controleert wekelijks de verplichte lesvoorbereidingen en persoonlijke reflecties van starters op hun pedagogisch-didactisch functioneren. Ze houdt formele klasbezoeken en gesprekken om het functioneren van beginnende leerkrachten op te volgen en bij te sturen.

Beginnende klasleerkrachten geven aan veel ondersteuning te ervaren van de parallelcollega's en binnen de zorgwerking is de zorgcoördinator de helpende hand. Bijkomende informatie over de zorgwerking vinden zij op het digitale platform. De nieuwkomers geven aan dat zij een warme en solidaire sfeer ervaren in het team.

Op de impact van de aanvangsbegeleiding en de bijbehorende ondersteunende maatregelen heeft de school nog weinig zicht. De directeur houdt regelmatig klasbezoeken, evaluatiegesprekken en controleert de planningsdocumenten. De mate waarin de feedback bijdraagt tot een beter didactisch functioneren, wordt niet door alle betrokkenen even sterk ingeschat.

Het schoolbestuur toont aan dat zij zorg draagt voor de aanvangsbegeleiding. Jaarlijks organiseert zij een ontmoetingsdag voor de nieuwkomers. Onder impuls van de mentor is deze bijeenkomst met de jaren uitgegroeid tot een vormingsmoment. Ervaringen die op dat ogenblik tussen de deelnemers worden uitgewisseld, bieden kansen om te reflecteren over de aanvangsbegeleiding en deze verder te optimaliseren.

4.1.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid.

Motivering

Het beleid zet sterk in op teamgerichte vorming, individuele nascholing en overleg. Het beleidsteam stelt een prioriteitenplan op voor één schooljaar op basis van input uit het schoolteam en de omgeving. Het beleidsteam informeert alle teamleden hierover en verduidelijkt de gemaakte keuzes. In het prioriteitenplan staan aspecten van de schoolwerking waaraan het schoolteam gericht wil werken. Het prioriteitenplan is uitgangspunt om teamnascholingen op te zetten. De leerkrachten zijn verplicht jaarlijks minstens één individuele nascholing te volgen. Zij kiezen inhoud naar eigen interesse en noden.

De vrije keuze van onderwerp laat leerkrachten toe bij te scholen op wat ze zelf als behoefte of nood ervaren. Praktisch-organisatorische aspecten weerhouden sommige leerkrachten ervan om frequenter bij te scholen dan moet, hoewel het beleid budgettair zeker de mogelijkheid voorziet. De multiplicatie van de verworven kennis verloopt informeel. Een overzichtslijst van de gevolgde nascholingen verschijnt in de weekkalender.

De directeur doet klasbezoeken bij de nieuwe leerkrachten en doorloopbezoeken bij ervaren leerkrachten. Zij zorgt voor ondersteuning bij klasproblemen. Er is nog geen systematiek waarbij teamleden gecoacht worden in functie van de schoolprioriteiten en/of eventuele individuele werkpunten. Het beleid benut de expertise van de teamleden nog te beperkt op school- en afdelingsniveau.

Bij verbetertrajecten op schoolniveau vertrekt het team niet altijd vanuit een gelijkgerichte visie, wat mee de doeltreffendheid in het gedrang brengt.

De school evalueert niet hoe doeltreffend de nascholingen zijn op klas- en schoolniveau. De effecten van de gevolgde vorming beperken zich dikwijls tot de eigen klaspraktijk en de parallelcollega.

Het collegiaal overleg met de parallelcollega's wordt als een grote meerwaarde ervaren voor de eigen professionalisering. Hospiteren bij elkaar of leren van elkaar hebben nog groeikansen.

Het team staat open om zich verder te professionaliseren met het oog op een verbetering van de onderwijskwaliteit. Het ontbreekt de school nog aan een systematiek om het delen van goede praktijkvoorbeelden te bevorderen en het pedagogisch-didactisch functioneren van de leerkrachten te optimaliseren. Het invoeren en implementeren van vernieuwingen verloopt gestaag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school schreef enkele jaren geleden een visie op zorg uit en past die regelmatig inhoudelijk aan. Recent werd de visie op de kangoeroewerking op school bijgestuurd. De zorgvisie wordt gedragen door het schoolteam. De zorgwerking situeert zich op vijf niveaus en kadert binnen het pedagogisch project. Het is duidelijk voor iedereen wie welke zorgtaken op zich neemt. Het zorgteam werkte een volledig 'zorgpad' uit waarin alle procedures en instrumenten voor een efficiënte zorgwerking zijn toegelicht.

De school krijgt van de overheid financiële middelen via zorguren en lestijden op basis van de sociaaleconomische status van de leerlingen (SES)) om een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op te zetten. De focus van de zorgwerking ligt in de kleuterafdeling op woordenschatverwerving bij taalzwakke kleuters en (schrijf)motoriek. In de lagere afdeling ondersteunen drie zorgleerkrachten de leerlingen door gerichte differentiatie en remediëring op vraag van de klasleerkrachten. De school voorziet ruimte voor gesprekken met leerlingen die nood hebben aan een verhoogde sociaal-emotionele ondersteuning.

Om een duidelijk beeld van de leerlingen te krijgen gaan de leerkrachten observeren en toetsen. In de kleuterafdeling verzamelen de leerkrachten permanent gegevens die ze aan het eind van het schooljaar centraliseren in het kleutervolgsysteem. De oudste kleuters nemen deel aan een genormeerde schoolrijpheidstest.

In de lagere afdeling maken leerkrachten gebruik van methodetoetsen, zelfgemaakte toetsen en genormeerde tests. De klasleerkrachten en zorgleerkrachten analyseren de resultaten en bespreken samen welke zorginterventies wenselijk zijn. Het beleid kiest ervoor om verhoudingsgewijs meer zorg te voorzien in de lagere klassen. Dit kan wel verschuiven in de loop van het schooljaar naargelang de behoeften.

De klasleerkrachten zorgen voor een sterke eerstelijnszorg. Voor leerlingen die uitvallen, kunnen de klasleerkrachten beroep doen op de zorgleerkrachten om te ondersteunen naar kennis, gedrag, attitudes, leren leren en sociaal-emotionele ontwikkeling. Zij differentiëren klasintern en remediëren klasextern met deze leerlingen. Voor deze laatsten schrijven zij een handelingsplan uit. Enkele leerlingen in de derde graad volgen een eigen traject voor wiskunde in een klasdoorbrekende niveaugroep. De school voorziet de nodige sticordimaatregelen voor kinderen met ontwikkeling- en leerproblemen. Ook voor de sterkere leerlingen voorziet de klasleerkracht in een gepaste differentiatie op maat van de leerling. Zij geeft extra taken en zorgt voor nieuwe uitdagingen voor de leerling. Enkele meerbegaafde leerlingen werken binnen de kangoeroewerking aan persoonlijke projecten. Voor deze ondersteuning schreef de school duidelijke richtlijnen uit en doet ze beroep op vrijwilligers.

De school voorziet in structureel en informeel overleg voor de zorgwerking. Tijdens hun wekelijks zorgoverleg bespreken de zorgleerkrachten met de coördinator problemen, maken ze materialen aan en stellen ze remediëringsplannen op. Door de vele wisselingen in het zorgteam ging er dit schooljaar veel energie naar de ondersteuning van de beginnende zorgleerkrachten. De informatie-uitwisseling tussen de zorgleerkrachten en de klasleerkrachten is veelal informeel.

Tweemaal per jaar is er een MDO (multidisciplinair teamoverleg) waarbij de verschillende zorgparticipanten de evolutie van de leerlingen met verhoogde zorg bespreken. Daarnaast kunnen klasleerkrachten altijd een bijkomend overleg vragen met zorgleerkrachten. Zowel het zorgteam, de directeur als de leerkrachten kunnen via het digitaal platform de ontwikkelingsevolutie volgen van de leerlingen.

Zowel de klasleerkrachten als de zorgcoördinator en directeur onderhouden contacten met de ouders om te overleggen over leerlingen met verhoogde zorg. De school geeft aan dat er een goede samenwerking is met het CLB (centrum voor leerlingenbegeleiding) en met de gonleerkrachten (geïntegreerd onderwijs). De zorgcoördinator zorgt voor contacten met andere externe zorgpartners en met de zorgcoördinator van het secundair onderwijs. Zij ondersteunt de ouders bij de overgang van het kind naar het Buitengewoon Onderwijs.

De groeiende aandacht om kritisch en gericht te reflecteren over de effecten van de genomen acties binnen de leerbegeleiding valt in positieve zin op. Het zorgteam evalueert de eigen werking tweemaal per jaar en stuurt bij waar nodig. De personeelsvergadering vormt een communicatie- en overlegplatform waarbij het leerkrachtenteam de kans krijgt om eventuele opmerkingen te formuleren. Vanuit een positieve ingesteldheid neemt het schoolteam een kritische houding aan ten aanzien van de zorgwerking. De zorgwerking is transparant voor het ganse schoolteam.

De school heeft duidelijke procedures en instrumenten in verband met handelingsgericht werken. Door de overschakeling naar een nieuw digitaal systeem kampt de school nog met een aantal technische moeilijkheden. Om de kleuterleerkrachten op weg te helpen heeft de zorgcoördinator een aantal standaardhandelingsplannen uitgewerkt. De beschrijving van de aanpak binnen de individuele handelingsplannen kan in beide afdelingen nog verder geconcretiseerd en verfijnd worden. De zorgleerkrachten beschouwen de toetsen van het leerlingvolgsysteem als een goed instrument om effecten na te gaan. De hiermee verzamelde leerlingresultaten voor spelling en wiskunde geven de evolutie weer van de schoolloopbaan van de leerlingen en geven informatie van de output op klas- en schoolniveau.

De vele personeelwisselingen bemoeilijken de continuïteit binnen de zorgaanpak.

Het zorgteam wil blijven investeren in handelingsgericht werken om leerkrachten zo zelfstandig mogelijk te maken in het gepast ondersteunen van de leerlingen.

De zorgcoördinator neemt in overleg met de directeur jaarlijks nieuwe initiatieven om aspecten van de zorgwerking te verbeteren. Zo maakt ze werk van het digitaliseren van algemene zorginformatie en de leerlingendossiers. Zij zoekt naar werkvormen om bij verhoogde zorg zo snel mogelijk de gepaste hulpmiddelen te kunnen aanreiken. De leerkrachten coachen en ondersteunen tot op de klasvloer en leren van elkaar, hebben nog toekomstmogelijkheden in de school.

In de school is een orthotheek aanwezig met naslagwerken. De leerkrachten zijn vragende partij om de orthotheek verder uit te breiden met materialen om te differentiëren en remediëren.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De directeur neemt het voortouw in de algemene leiding van de school. In functie van een gedeeld leiderschap installeerde zij een beleidsteam dat organisatorische en pedagogisch-didactische aspecten aanstuurt. Hierin zitten afgevaardigden vanuit het leerkrachten- en zorgteam. Zij overleggen op regelmatige basis met de directeur en de pedagogische begeleiding is ook vaak aanwezig.

De directeur volgt de nieuwe leerkrachten zeer intens op, maar geeft aan te weinig tijd te hebben om dit door te trekken naar de ervaren leerkrachten. Via doorloopbezoeken houdt ze ook hier zicht op de klaswerking. De functioneringsgesprekken beperken zich tot de nieuwe leerkrachten.

Via een jaarlijkse bevraging bij het schoolteam en de bespreking ervan met het beleidsteam legt de directeur prioriteiten vast voor het komende schooljaar.

Naast tal van organisatorische aspecten, heeft de school oog voor vernieuwing en verbetering van haar pedagogische werking. Diverse initiatieven wijzen op de wil van het schoolteam om het onderwijs te optimaliseren. Omwille van de talrijke onverwachte vervangingen zijn prioriteiten in de kleuterafdeling tijdelijk bevroren, maar het beleid uit de intentie deze met haar vaste team weer op te nemen komend schooljaar. De lagere afdeling komt slechts gestaag tot een gelijkgerichte, gedragen visie en uitwerking van de schooleigen prioriteiten. Het team stak de afgelopen periode veel energie in de digitalisering van het planning- en zorginstrumentarium en een hertekening van de rapporteringspraktijk.

De maandelijkse personeelsvergaderingen verlopen doelgericht en gestructureerd, maar beogen vooral organisatorische afspraken en zorgoverleg. Soms wordt er opgesplitst naar kleuter- en lager niveau om inhoudelijk te verdiepen. Leerkrachten hebben inspraak en stellen zich kritisch op vanuit een positieve ingesteldheid. De leerkrachten nemen vanuit hun interesse of deskundigheid deel aan werkgroepen, waar zij vooral organisatorische aspecten van het schoolleven uitwerken. De evolutie van deze werking is zichtbaar voor iedereen via mondeling en schriftelijk verslag.

Uit het onderzoek van het algemeen beleid blijkt een grote werkijsver en gedrevenheid bij het hele schoolteam om degelijk onderwijs aan te bieden. De school neemt de zorg voor haar kwaliteit ter harte. De zorg voor elk kind staat voorop in de school. Ze stelt zich laagdrempelig op naar ouders en beoogt een goede samenwerking met externe partners.

De directeur waardeert de inzet van het personeel en staat open voor nieuwe initiatieven, mits voldoende kennis over inhoud en uitwerking. Het schoolteam ervaart de directeur als doelgericht en ondersteunend. Overleg en uitwisseling van expertise beperkt zich vooralsnog tot de samenwerking tussen de parallelklassen.

De leerkrachten groeien in het doelgericht plannen van activiteiten en lessen en betrekken daarin steeds meer de leerplannen. Op schoolniveau is er nog een inhaalbeweging nodig voor de leerplanimplementatie van bepaalde leergebieden en leergebiedoverschrijdende eindtermen.

De school beschikt over diverse outputgegevens op klas- en schoolniveau, zowel vanuit leerlingresultaten als vanuit eerdere bevestigingen, die een degelijke kwaliteitszorg mogelijk maken. Hoewel in het verleden een aantal analyses resulteerden in gerichte bijstellingen, is een systematische aanpak nog geen verworvenheid. De school laat kansen onbenut om vanuit een diepgaande analyse van onder meer externe proeven, pedagogisch-didactische ingrepen uit te voeren om de onderwijskwaliteit te optimaliseren.

De gezamenlijke doelgerichtheid van de school heeft nog groeikansen. Nogal wat leerkrachten focussen vooral op de eigen klaspraktijk en veel minder op de samenhang doorheen de school. Coaching, gerichte sturing en concrete opvolging van afspraken zijn beperkt.

De school genereert een aantal extra lestijden op basis van het sociaaleconomisch statuut van de leerlingen (SES). Deze zijn toegekend vanuit de indicatoren 'opleidingsniveau van de moeder' (9%), 'kinderen met een schooltoelage' (12,7%) en 'thuis taal niet-Nederlands' (3,8 %). Het beleid ontplooit initiatieven die aansluiten bij de behoeften van de doelgroep en ten goede komen aan alle leerlingen. De vooropgestelde doelen en bijhorende initiatieven bouwen verder op het vroegere GOK-plan (Gelijke onderwijskansen). De school zet sterk in op het begeleiden van leerlingen met taalmoeilijkheden, ruimer dan anderstaligheid, op extra ondersteuning bij het leren studeren en op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

De school ervaart gezien de beperkt anderstalige populatie momenteel niet de nood aan het voeren van een gericht talenbeleid. Het beleid denkt toekomstgericht wel na over de mogelijkheden ervan en sluit hiervoor aan bij een vormingsinitiatief binnen het schoolbestuur, in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. De school onderneemt binnen de zorgwerking zinvolle initiatieven om de taalvaardigheid van leerlingen in kaart te brengen en waar mogelijk te verhogen. Om de overgang naar het formeel onderwijs Frans te versoepelen, organiseert de school taalinitiatie Frans in het vierde leerjaar. Bij de kleuters en in de onderbouw van de lagere afdeling komen kinderen slechts sporadisch in contact met vreemde talen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De wijze waarop Nederlands en wereldoriëntatie geïntegreerd aan bod komen in de kleuterafdeling.
- De rijke kansen tot exploreren, experimenteren, actief leren en zelfsturing in de kleuterafdeling.
- Het evenwichtig, gevarieerd en werkelijkheidsgericht aanbod voor Nederlands, met bijzondere aandacht voor leespromotie in de hele school.
- De aanvullende initiatieven, projecten en uitstappen die het aanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie verrijken en verlevendigen in de beide afdelingen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht van de school voor de begeleiding van beginnende leerkrachten en voor de permanente professionalisering van de ervaren teamleden via de verplichte individuele navorming.
- De degelijke uitbouw van de eerstelijnszorg, met de klasleerkracht als spilfiguur van de zorg voor de eigen leerlingengroep en de groeiende binnenklasdifferentiatie.
- De goede werking van de tweedelijnszorg met een sterke beeldvorming en doelgerichte interventies zowel in de kleuter- als de lagere afdeling.
- De transparantie in procedures, instrumenten en opvolging van de leerlingen binnen de zorgwerking.

Wat betreft het algemeen beleid

- De inzet en werkwijze van de directeur en de klas- en zorgleerkrachten voor de kinderen en de school.
- Het gedragen en gedeeld leiderschap en de aanzetten tot participatieve besluitvorming.
- De organisatie van een pedagogisch middenkader om de schoolontwikkelingsprocessen mee aan te sturen.
- De samenwerking tussen de parallelleerkrachten.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplandoelgerichtheid in de kleuterafdeling.
- Het functioneel gebruik van de klaswanden.
- Ondermeer voor Nederlands een doelgerichte rapporteringspraktijk uitbouwen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een kritische reflectie over de doeltreffendheid van de initiatieven in het kader van de aanvangsbegeleiding en de deskundigheidsbevordering.
- Binnen de zorgwerking meer aandacht besteden aan de ondersteuning en coaching op leerkrachtniveau.

Wat betreft het algemeen beleid

- De vernieuwingen binnen de schoolontwikkeling enten op een gedragen visie.
- Een gefaseerd prioriteitenplan uitzetten op middellange en lange termijn met aandacht voor transparante en realistische aanpakstrategieën.
- De talrijke beschikbare outputgegevens meer systematisch analyseren en aanwenden in functie van de interne kwaliteitszorg met het oog op verdere schoolontwikkeling en kwaliteitsborging.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor wereldoriëntatie een volledig, evenwichtig en gegradeerd aanbod en een degelijke evaluatiepraktijk uitwerken, met het leerplan als leidraad.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs**.

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**
omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor
wereldoriëntatie

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-06-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Hilde Reyniers de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	